

30.11.2023

Diaarinro VN/1660/2023

VALTIONEUVOSTON ASETUS LUONNONSUOJELUSTA

1. Tausta

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi luonnonsuojeluasetus.

Asetus annettaisiin uuden luonnonsuojelulain (9/2023) nojalla. Nyt kyseessä olevista asetuksenantovaltuuksista säädetään luonnonsuojelulain 13 §:n 4 momentissa, 15 §:n 5 momentissa, 37 §:n 2 momentissa, 64 §:n 5 momentissa, 65 §:n 2 momentissa, 69 §:n 2 momentissa, 75 §:n 1 momentissa, 77 §:n 1 momentissa, 78 §:n 1 momentissa, 108 §:n 2 momentissa ja 115 §:n 2 momentissa.

Asetuksella on tarkoitus säätää luonnon monimuotoisuusstrategian ja toimintaohjelman laatimisesta, luonnonsuojeluohjelmasta, Natura 2000 -verkostoon kuuluvaan alueeseen vaikuttavaan toimenpiteeseen annettavasta ilmoituksesta, suojelluista ja tiukasti suojelluista luontotyypeistä, eliölajien rauhoittamisesta, uhanalaisista ja erityisesti suojeltavista eliölajeista, Euroopan unionin tiukkaa suojelua edellyttävistä eliölajeista sekä luonnonsuojelualueiden hankinnasta ja korvausten jaksottamisesta.

Asetuksen ehdotetaan tulevan voimaan 14.12.2023.

2. Asian valmistelu

Asetuksen valmistelu on tehty ympäristöministeriössä virkatyönä. Asetusluonnos oli lausuntokierroksella 17.3.–28.4.2023. Luonnoksesta annettiin yhteensä 54 lausuntoa. Myös muut kuin lausuntopyynnön jakelussa mainitut tahot saivat antaa lausuntonsa. Kaikki lausunnot sekä lausuntoyhteenvedo ovat julkisia ja saatavissa Hankeikkunasta: <https://hankeikkuna.vnv.fi/app#/lainsaadanto/100998/asiakirjat>. Lausuntojen perusteella asetusta ja esittelymuistiotia on tarkennettu ja täydennetty jäljempänä jaksossa 5.2 kuvatusti.

3. Nykytila ja keskeiset ehdotukset

Vuoden 1996 luonnonsuojelulain (1096/1996) nojalla annettu luonnonsuojeluasetus (160/1997) sisälsi 22 pykälää ja kuusi lukua: yleiset säännökset, luonnonsuojeluohjelmat, luonnonsuojelualueiden hankinta ja hallinta, luontotyypit ja maisemansuojelualueet, eliölajien suojelu sekä erinäiset säännökset. Asetus kumoutui uuden luonnonsuojelulain voimaantulon myötä 1.6.2023.

Perustuslain tulkintakäytäntö lailla ja asetuksella säätämisen suhteesta on kehittynyt vuoden 1997 luonnonsuojelulain säätämisen jälkeen, joten uuteen luonnonsuojelulakiin sisällytettiin aiemmin luonnonsuojeluasetuksessa ollutta sääntelyä. Luonnonsuojeluohjelmista, luonnonsuojelualueiden hallinnasta, tiedottamisesta ja eräitä päätöksiä koskevista merkinnöistä, suurten petolintujen pesäpuista, hyväksytyistä rajanylityspaikoista uhanalaisten lajien yksilöiden maahantuonnissa ja maastaviennissä, Natura 2000 -verkoston ja Itämeren rannikko- ja merialueiden suojelualueverkostosta sekä luonnonsuojelun tietohallinnosta ja seurannasta säädetään uudessa luonnonsuojelulaissa. Luontopaneelista, tietohallinnosta, seurannasta ja ekologisesta kompensatiosta säädettäisiin tarkemmin erillisissä asetuksissa.

Asetuksessa säilyisivät luonnonsuojeluohjelmaa, Natura 2000 -verkostoon kuuluvaan alueeseen vaikuttavasta toimenpiteestä annettavaa ilmoitusta, suojeltuja luontotyyppisiä, eliölajien rauhoittamista, uhanalaisia ja erityisesti suojeltavia eliölajeja, Euroopan unionin tiukkaa suojelua edellyttäviä eliölajeja sekä luonnonsuojelualueiden hankintaa ja korvausten jaksottamista koskevat pykälät, joista osaa kuitenkin päivitetäisiin hieman. Uusia pykäläiä

asetuksessa olisivat luonnon monimuotoisuusstrategian ja toimintaohjelman laatiminen sekä tiukasti suojellut luontotyypit.

Suomen lajien uhanalaisuusarvioinnin julkaisun yhteydessä vuonna 2019 lajien uhanalaisuuden arviointia ja seurantaan edistävä pysyvä ohjausryhmä (LAUHA-ryhmä) esitti luonnonsuojeluasetuksen liitteiden päivittämistä viipymättä uuden tiedon mukaisesti. Uhanalaisia ja erityisesti suojeltavia lajeja koskeva liite päivitettiin asetuksen muutoksella 521/2021. Samalla päivitettiin liitteiden 2(a), 3(a), 3(b) ja 3(c) lajien nimistöä.

Luonnonsuojelulain uudistamisen yhteydessä kala- ja rapulajit poistettiin kokonaisuudessaan lain soveltamisalasta, joten kalalajit eivät sisältyisi enää jatkossa luonnonsuojeluasetuksen liitteisiin. Nyt käsillä olevan asetusehdotuksen yhteydessä liitteiden järjestys ja nimet päivitetäisiin niin, että liite 1 sisältäisi koko maassa rauhoitetut eläinlajit. Liitteestä poistettaisiin matelijat ja sammakkoeläimet, jotka on rauhoitettu luonnonsuojelulain 69 §:ssä. Ehdotuksen mukaan liitteeseen 2 sisältyisivät Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun maakuntien eteläpuolella rauhoitetut eläinlajit, liitteeseen 3 koko maassa rauhoitetut kasvilajit, liitteeseen 4 Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun maakuntien eteläpuolella rauhoitetut putkilokasvit, liitteeseen 5 Pohjois-Pohjanmaan, Kainuun ja Lapin maakunnissa rauhoitetut putkilokasvit, liitteeseen 6 uhanalaiset ja erityisesti suojeltavat eliölajit ja liitteeseen 7 Suomessa esiintyvät Euroopan unionin tiukkaa suojelua edellyttävät eliölajit.

Liitteestä 1 ehdotetaan poistettavan kaksi perhoslajia: neidonkielikoisa (*Cynaeda dentalis*) ja juurilasisiipi (*Bembecia ichneumoniformis*). Liitettä 3 ehdotetaan muutettavan niin, että kynäjalavan (*Ulmus laevis*) ja vuorijalavan (*Ulmus glabra*) yhteyteen lisätään määre ”luontaisesti syntyneet”. Liitteeseen 7 ehdotetaan lisättävän kaksi luontodirektiivin liitteeseen IV a sisältyvää lepakkolajia: kääpiölepakko (*Pipistrellus pygmaeus*) ja etelänlepakko (*Eptesicus serotinus*). Liitteestä ehdotetaan poistettavaksi vaivaislepakko (*Pipistrellus pipistrellus*). Lisäksi liitteeseen sisällytettäisiin luontodirektiivin liitteessä IV b luetellut Suomessa esiintyvät kasvilajit. Liitteisiin 2, 4, 5 ja 6 ei tehtäisi sisällöllisiä muutoksia verrattuna kumoutuneeseen luonnonsuojeluasetukseen

4. Pääasialliset vaikutukset

Luonnonsuojelulainsäädännön uudistamisen yhteydessä on arvioitu niiden asioiden vaikutuksia, jotka kuuluvat myös asetuksen soveltamisalaan. Lajiliitteiden päivittämisen vaikutuksia on arvioitu asetusmuutoksen 521/2021 yhteydessä.

Asetuksen 11 §:n korvausten jaksottamista koskevan alarajan nostolla ei arvioida olevan vaikutuksia nykyisenkaltaiseen luonnonsuojelun hankinnan toteutukseen, koska jaksotuksia ei käytetä kuin poikkeuksellisissa tilanteissa. Alarajan nosto vastaisi paremmin aluehankintojen nykyistä hintatasoa.

5. Lausuntopalaute ja tehdyt muutokset

Asetusluonnos oli lausuntokierroksella 17.3.–28.4.2023. Luonnoksesta annettiin yhteensä 54 lausuntoa.

5.1. Lausuntopalaute

Lausunnonantajat suhtautuivat pääasiassa myönteisesti luonnonsuojeluasetuksen uudistamiseen ja monet katsoivat, että kokonaisuutena asetus on hyvin valmisteltu. Toisaalta huolta herätti asetuksen valmistumisen aikataulu ja sen aiheuttamat mahdolliset tulkintavaikkeudet sekä se, vastaako asetus riittäväällä tavalla luonnon monimuotoisuuden tilan parantamista koskevaan tavoitteeseen. Eniten huomiota herättivät asetusluonnoksen suojeltuja ja tiukasti suojeltuja luontotyyppisiä sekä toistuvasti samaa pesää käyttäviä eläinlajeja koskevat pykälät.

Luonnon monimuotoisuusstrategian ja toimintaohjelman laatimista koskeva pykälä nähtiin tarpeellisena monimuotoisuusstrategian kannalta. Kritiikkiä herätti kuitenkin pykälän muotoilu koskien uuden strategian laatimista

edellisen strategiakauden päättyessä, ja useat lausunnonantajat ehdottivat, että pykälässä tulisi todeta, että laatiminen on aloitettava ennen strategiakauden päättymistä. Pykälään ehdotettiin myös lisäkirjauksia esimerkiksi laadintaan osallistuvien tahojen kokoonpanoa ja ohjelman seurantaan koskien. Luonnonsuojeluohjelmaa koskevaan pykälään ehdotettiin lisäyksiä esimerkiksi suojelukohteiden rajaamiseen ja esittämiseen sekä suojeluohjelmien vaikutusten arviointiin liittyen. Luonnonsuojelun seurannan järjestämistä koskevan pykälän osalta huomautettiin erityisesti luonnonsuojelun tietojärjestelmää koskevasta momentista, jonka merkitys jäi monille lausunnonantajille epäselväksi. Natura 2000 -alueeseen vaikuttavasta toimenpiteestä annettavaa ilmoitusta koskevasta pykälästä lausuttiin, että sen 2 momentti voitaisiin sisällyttää 1 momenttiin, sekä ehdotettiin lisäyksiä määräajan alkamisesta ja ilmoitukseen liitettävästä kartasta.

Suojeltuja ja tiukasti suojeltuja luontotyyppijä koskevien pykälien osalta saapui runsaasti palautetta. Luontotyyppimääritelmiin ehdotettiin monia muutoksia ja lisäyksiä. Useat lausunnonantajat katsoivat, että luontotyyppien määritelmät ovat liian pitkiä ja kuvailevia säädöstekstiksi, ja että kuvailun tulisi sijaita enemmän perustelumuiotiossa. Määritelmiltä toivottiin täsmällisyyttä tulkintaongelmien välttämiseksi. Toisaalta monet katsoivat, että luontotyyppikuvausten tarkennukset ovat perusteltuja. Lausunnonantajat katsoivat kuvausten jättävän epäselväksi sen, mitä luontotyyppihin voidaan lukea. Lisäksi katsottiin, että tarkat kuvailut voivat kääntyä tarkoitustaan vastaan ja toimia liian poissulkevinä joissain tapauksissa. Kuvauksiin sisältyviä mainintoja siitä, että luontotyyppiin voi sisältyä luontaisesti kehittyviä tai ennallistamiskelpoisia osia kritisoitiin, mutta yhtä lailla kiitettiin. Luontotyyppien ominaispiirteitä heikentävien toimenpiteiden sisältyminen perustelumuiotioon nähtiin olevan lainsäädäntöteknisesti kyseenalainen ratkaisu ja lisäksi heikentävien toimenpiteiden olevan myös toisinaan hyväksi luontotyyppin tilalle. Lisäksi toivottiin perustelumuiotioon kirjattavaksi tarkemmin ELY-keskuksen harkintavallasta rajauspäättöstä tehtäessä. Tiukasti suojeltujen luontotyyppien osalta keskeisiksi huomioiksi nousivat erityisesti maanomistajien mahdollisuus tunnistaa tiukasti suojeltu luontotyyppi ja ehdotus viranomaisen velvollisuudesta informoida maanomistajia kyseisistä luontotyypeistä.

Eliölaajien rauhoittamisen, uhanalaisten eliölaajien, erityisesti suojeltavien eliölaajien sekä Euroopan unionin tiukkaa suojelua edellyttävien eliölaajien osalta huomioita nousi vain vähän ja ne koskivat laajien lisäämistä tai poistamista liitteiden lajiluetteloista. Toistuvasti samaa pesää käyttäviä eläinlajeja koskevan pykälän osalta nousi runsaasti palautetta, ja useat lausunnonantajat katsoivat lajiluettelon olevan puutteellinen, tai että joitain laajeja olisi poistettava luettelosta. Perustelumuiotioon toivottiin kirjausta siitä, millaisin perustein kyseiset lajit on valittu. Osa lausunnonantajista katsoi pykälän olevan lintudirektiivin sekä luonnonsuojelulain 70 ja 73 §:ien vastainen.

Luonnonsuojelualueiden hankintaa koskevan pykälän huomautettiin olevan ristiriidassa luonnonsuojelulain 108 §:n kanssa, jossa alueiden hankinnan tehtävistä on säädetty. Korvausten jaksottamista koskevassa pykälässä huomautettiin olevan virheellinen viittaus vanhaan luonnonsuojelulakiin. Lisäksi kritisoitiin nykymuotoisen jaksottamisen taloudellisia vaikutuksia maanomistajille.

5.2. Lausuntopalautteen perusteella tehdyt muutokset

Eliölaajit

Lausuntopalautteessa nostettiin esiin kynäjalavan ja vuorijalavan rauhoituksen osittainen purkaminen, sillä jalavan viljelyllä voitaisiin parantaa metsäluonnon resilienssiä ja monimuotoisuutta laajentamalla sekametsien pinta-alaa ja monipuolistamalla puulajivalikoimaa talousmetsissä. Lisäksi vain luontaisesti syntyneet jalavat olivat rauhoitettuja vielä 1990-luvun alussa. Lausuntopalautteen perusteella asetusehdotuksen rauhoitettuja kasvilajeja koskevaa liitettä

3 on muutettu siten, että kynäjalavan (*Ulmus laevis*) ja vuorijalavan (*Ulmus glabra*) yhteyteen lisätään määre ”luontaisesti syntyneet”.

Lisäksi lausuntopalautteessa ehdotettiin kahden perhoslajin lajirauhoituksen purkua. Lajit ovat neidonkielikoisa (*Cynaeda dentalis*) ja juurilasisiipi (*Bembecia ichneumoniformis*). Neidonkielikoisa on selvästi yleistynyt ja edelleen yleistymässä. Lajin esiintymiskuva on olennaisesti muuttunut siitä, kun laji rauhoitettiin. Tieto juurilasisiiven esiintymisestä on feromonihoukuttelun ansiosta olennaisesti muuttunut siitä, kun laji rauhoitettiin, eikä lajiin arvioida enää kohdistuvan sellaista uhkaa. Lausuntopalautteen perusteella asetusehdotusta on muutettu siten, että näitä lajeja ei sisällytetäisi rauhoitettuihin lajeihin, mutta ne sisältyisivät edelleen liitteeseen 6 uhanalaisina lajeina ja juurilasisiipi myös erityisesti suojeltavana lajina.

Lausuntopalautteessa ehdotettiin muutoksia myös monien muiden kasvilajien asemaan. Lausuntojen mukaan lahokaviosammal ei ole enää harvinainen laji, vaan esiintyy erityyppisissä metsissä yleisesti. Lajin uhanalaisuutta ei ole kuitenkaan arvioitu toistaiseksi uudelleen, ja laji kuuluu myös luontodirektiivin liitteeseen II, johon kuuluvat lajit ovat rauhoitettuja, joten tältä osin asetusehdotukseen ei ole tehty muutoksia.

Palautteessa todettiin, että suojeltavien eläinlajien listasta puuttuvat mm. lohi, taimen, harjus ja euroopanmajava. Lajit eivät kuitenkaan kuulu luonnonsuojelulain 8 luvun soveltamisalaan. Myös pyöriäinen ehdotettiin lisättävän uhanalaiseksi lajiksi. Pyöriäinen on Itämeren alueella kiistatta uhanalainen laji, mutta uusimmassa kansallisessa uhanalaisuusarvioinnissa pyöriäisen esiintyminen Suomessa on katsottu siinä määrin epäsäännölliseksi, että se on sijoitettu luokkaan arviointiin soveltumattomat. Lajin lisääminen uhanalaiseksi lajiksi ei myöskään muuttaisi lajin asemaa rauhoitettuna lajina, joten asetukseen ei esitetä muutoksia tältä osalta.

Linnuista lausunnoissa ehdotettiin uhanalaisten lajien liitteeseen lisättävän kultasirkku, muuttohaukka ja punasotka sekä hyönteisistä viheryökkönen, jotta niiden pesimäpaikat voitaisiin suojata rajauspääöksellä. Punasotka ei kuulu luonnonsuojelulain soveltamisalaan ja muiden lajien osalta ei ehdoteta muutoksia, sillä lajien tilanne on arvioitu uhanalaisuusarvioinnissa ja sen jälkitöissä tarkoin.

Luontotyypit

Lausuntopalautteessa korostui tarve suojeltujen luontotyyppien ja etenkin tiukasti suojeltujen luontotyyppien määrittelyn tarkkuuteen, jotta suojelu voitaisiin kohdentaa mahdollisimman vaikuttavasti ja kustannustehokkaasti. Myös rajauspääösten tekeminen ja lainsäädännön yhdenvertainen soveltaminen edellyttävät yksiselitteisiä määrittelyjä. Luontotyyppien suojelussa on kyse omaisuudensuojan rajoituksesta, eikä viranomaisen saa tulkinnallisten epäselvyyksien vuoksi kohdella vastaavia kohteita eri tavoin.

Palautteen perusteella luonnonsuojeluasetuksen suojeltujen luontotyyppien määritelmiä on tiivistetty ja yhtenäistetty täsmällisemmiksi ja yksiselitteisemmiksi. Luontotyyppien kuvailevat sekä rajaamiseen ja käsittelyyn liittyvät tekstiosat on poistettu, määrittelyperusteita selvennetty ja kasvilajiluetteloita lyhennetty tai poistettu. Luonnonsuojelulain 64 §:n mukaisesti suojeltujen luontotyyppien säännöksen johdantotekstistä on poistettu sana ”uhanalainen”.

Lausuntopalautteissa toistui vaatimus täsmentää suojellun luontotyypin jalopuumetsiköiden ”luontaisesti syntyneen” määritelmää ja muita rajaamisen kriteereitä sekundäärimetsien osalta. Eteläisissä taajamaympäristöissä on runsaasti sekundäärisiä, yleisimmin vaahteran, mutta paikoin myös tammen ja muiden istutettujen jalopuiden siementaimista syntyneitä sekametsiä. Ilmastonmuutos lisää jalopuiden leviämistä ja vahvistaa esiintymiä. Vaikka asetuksen määrittelyperusteet jalopuiden määrän ja koon sekä luontaisen syntymisen osalta täytyisivät, ei taajamien vaahteravaltaisten, nuorten sekundäärimetsiköiden rajaaminen runkoluvun perusteella luonnonsuojelulain 64 §:n

mukaisiksi suojelluiksi luontotyypeiksi ole luontotyyppin suojelun kannalta yleensä tärkeää eikä tarkoituksenmukaista.

Useat lausunnonantajat ovat huomauttaneet, että luonnonsuojeluasetusluonnos laajentaisi luonnonsuojelulain 65 §:ssä säädetyn serpentiinikallioiden, -kivikoiden ja -soraikoiden määritelmää niin, että serpentiinikallioihin kuuluisivat myös louhintakäytöstä poistetut vuolukivi- ja talkkilouhokset, joilla esiintyy serpentiinilajistoa. Serpentiinikallioiden, -kivikoiden ja -soraikoiden määrittelyperusteista on poistettu maininta louhoksista. Poistosta huolimatta luontotyyppin geologiset ja eliölajistoon perustuvat määrittelyperusteet voivat täytyä kohteen sijainnista riippumatta, myös mahdollisella louhos- tai valtausalueella. Tällaisissa tapauksissa suojelu ratkaistaan tapauskohtaisesti. Serpentiinikallioiden määrittelyperusteena olevaa lajiluetteloa on luonnonsuojeluasetusluonnokseen verrattuna karsittu palautteen mukaisesti käsittämään yksiselitteiset serpentiinilajit.

Lausuntopalautteessa esitettiin suojellun luontotyyppin kalkkikalliot sekä tiukasti suojellun luontotyyppin serpentiinikalliot, -kivikot ja -soraikot määritelmistä poistettavaksi rajausta tunturialueen ulkopuolisiin alueisiin. Kalkkikallioiden määrittelyperusteista tämä rajausta on poistettu. Luonnonsuojelulain säännöksessä kalkkikallioiden luontotyyppiesiintymiä ei ole rajattu tunturialueiden ulkopuolelle, eikä asetuksella voida lain soveltamisalaa rajoittaa. Suojelupäätöksen harkinta koskee siten myös tärkeitä tunturialueen kalkkikallioesiintymiä. Sen sijaan tiukasti suojellun luontotyyppin serpentiinikalliot, -kivikot ja -soraikot määrittelyperusteena on esiintymien sijainti tunturialueen ulkopuolella. Perusteena on se, että luonnonsuojelulain 65 §:n mukaan tiukasti suojellut luontotyyppit ovat harvinaisia ja uhanalaisia. Serpentiinikalliot, -kivikot ja -soraikot eivät ole uhanalaisuusarviointin mukaan tunturialueella uhanalaisia, joten rajausta tunturialueiden ulkopuolelle vastaa lain säännöstä.

Lausuntojen mukaan luonnonsuojeluasetus laajentaisi luonnonsuojelulain 65 §:ssä säädetyn rannikon avoimien dyynien määritelmää niin, että dyyneihin voisi sisältyä rehevöitymisen, umpeenkasvun, kulumisen tai vieraslajien vuoksi muuttuneita osia, joiden ominaispiirteet voidaan palauttaa hoitotoimin. Ennallistamiskelpoisten dyynien sisällyttäminen tiukasti suojellun luontotyyppin määritelmään heikentää lausuntojen mukaan mahdollisuuksia tunnistaa luontotyyppi. Tiukasti suojellut luontotyyppit ovat suoraan lailla suojeltuja, joten niiden määrittelyn tulee olla yksiselitteistä.

Suojeltujen luontotyyppien määritelmiin sisältyvät asetusluonnoksen mukaisesti edelleen niiden luontaisesti kehittyvät osat, jotka ovat olennainen osa luontotyyppiä ja turvaavat sen suojelutason säilymistä. Esimerkiksi jalopuumetsikköön luetaan runkopuiden ohella myös jalojen lehtipuiden taimet ja vesat. Sen sijaan suojeltujen luontotyyppien kokonaisuuteen kuuluvat ennallistamiskelpoiset osat eivät välttämättä täytä luonnonsuojelulain 64 §:ssä tarkoitettua luonnontilaisen tai luonnontilaiseen verrattavan esiintymän vaatetta. Ennallistamiskelpoisten osien tunnistaminen ja rajaaminen on lisäksi tulkinnanvaraista ja niiden tilan parantaminen edellyttää toimenpiteitä, joihin maanomistajaa ei voida velvoittaa. Luontotyyppin rajaaminen edellyttää suojelupäätöksen teossa tarkkaa tapauskohtaista harkintaa, eikä ennallistamiskelpoisia osia sisällytetä suoraan suojeltujen luontotyyppien määrittelyperusteisiin.

Ympäristöministeriö ohjeistaa suojeltujen luontotyyppien rajauspäätöksistä vastaavia elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksia luontotyyppien tarkemmasta tunnistamisesta, vaihtelusta ja rajaamisesta sen jälkeen, kun luonnonsuojeluasetus on saatu voimaan. Lisäksi ohjeistukseen sisällytetään luontotyypeittäin kriteerit niiden suojelutason kannalta tärkeiden esiintymien tunnistamiseksi. Luontotyyppien ominaispiirteet ja esiintymien merkitys luontotyyppin suojelutasolle vaihtelevat alueellisesti ja esiintymän koon sekä edustavuuden mukaan. Esimerkiksi jalopuumetsiköiden sekundaarisia esiintymiä tulee arvioida suhteessa luontotyyppin runsauteen ja edustavuuteen sekä kohteiden määrään alueella. Kaikilla metsäisillä luontotyypeillä niiden puuston vaihtelu, ikä sekä järeä ja kuollut

puusto nostavat esiintymän merkitystä. Toisaalta nuorten, yksipuolisten ja tasaikäisten sekundaarimetsien merkitys on pieni. Hyvin pienikokoisia tai kapeita luontotyyppin esiintymiä, kuten tervaleppävaltaiset pitkät ja kapeat rantametsiköt, ei yleensä katsota luontotyyppin säilymisen kannalta tärkeiksi. Niiden ominaispiirteet muuttuvat herkästi.

Toistuvasti samaa pesää käyttävät eläinlajit

Useat lausunnonantajat katsoivat toistuvasti samaa pesää käyttävien lajien luettelon olevan puutteellinen, tai esittivät joitain lajeja poistettavan luettelosta. Osa lausunnonantajista katsoi pykälän olevan lintudirektiivin sekä luonnonsuojelulain 70 ja 73 §:ien vastainen.

Toistuvasti samaa pesää käyttäviä eläinlajeja koskevasta listasta päätetään myöhemmin. Merimetsoa ei sisällytetä eläinlajien luetteloon, sillä se siirretään riistolainsäädäntöön.

Alueiden hankinta ja korvaukset

Lausunnoissa kiinnitettiin huomiota asetusehdotuksen sanamuotoon koskien toimivallanjakoa viranomaisten välillä ja ristiriitaan luonnonsuojelulain 108 §:n kanssa. Lausuntopalautteessa katsottiin, että asetuksen sanamuotoa tulee korjata ja poistaa ympäristöministeriötä koskeva lause. Asetusehdotuksen sanamuotoa tarkennettiin lausuntojen perusteella.

Korvausten jaksottamista koskevan pykälän virheellinen viittaus vuoden 1996 luonnonsuojelulakiin korjattiin lausuntopalautteen perusteella.

Muut muutokset

Lausuntopalautteessa ehdotettiin luonnon monimuotoisuusstrategian ja toimintaohjelman laatimista koskevan säännöksen muuttamista siten, että valmistelu olisi aloitettava ennen strategiakauden päättymistä. Lausuntojen perusteella pykälän sanamuotoa tarkennettiin.

Luonnonsuojeluohjelmaa koskevan pykälän osalta lausunnoissa huomautettiin, että asetuksessa tulee ainoastaan tarkentaa sääntelyä asetuksenantovaltuuden mukaisesti ja pykälän sanamuotoa tarkennettiin esitetysti.

Luonnonsuojelun seurannan järjestämistä koskevan pykälän osalta huomautettiin erityisesti luonnonsuojelun tietojärjestelmää koskevasta momentista, jonka merkitys jäi monille lausunnonantajille epäselväksi. Lausunnoissa katsottiin, että tietojärjestelmän kehittämisestä ja ylläpitämisestä säätäminen ei kuulu lain asetuksenantovaltuuden piiriin. Jatkovalmistelussa seuranta koskeva säännös päätettiin jättää myöhemmin annettavassa luonnonsuojelun tietojärjestelmää koskevassa asetuksessa annettavaksi, koska seuranta ja tietojärjestelmä liittyvät olennaisesti toisiinsa.

Natura 2000 alueeseen vaikuttavasta toimenpiteestä ilmoittamista koskevasta pykälästä ehdotettiin poistettavan pykälän 2 momentti, joka lausuntojen perusteella vastaa 1 momentin 2 kohtaa. Lisäksi ehdotettiin lisäyksiä määräajan alkamisesta ja ilmoitukseen liitettävästä kartasta. Asetusehdotusta on lausuntojen mukaisesti tarkennettu.

Lisäksi lausuntopalautteen perusteella asetukseen ja perustelumuiistioon tehtiin useita teknisiä korjauksia ja tarkennuksia.

6. Yksityiskohtaiset perustelut

1 § Luonnon monimuotoisuusstrategian ja toimintaohjelman laatiminen. Asetuksen 1 §:ssä säädettäisiin luonnon monimuotoisuusstrategian ja toimintaohjelman laatimisesta. Pykälä olisi uusi. Luonnonsuojelulain 13 §:n mukaan ympäristöministeriö laatii kansallisen luonnon monimuotoisuusstrategian ja strategian toimeenpanevan toimintaohjelman yhteistyössä muiden ministeriöiden ja keskeisten tahojen kanssa. Luonnon monimuotoisuusstrategiassa asetetaan valtakunnalliset toiminnalliset, määrälliset ja ajalliset tavoitteet luonnon monimuotoisuuden vähenemisen pysäyttämiseksi ja tilan parantamiseksi. Luonnon monimuotoisuuden toimintaohjelmassa on yksilöitävä luonnon monimuotoisuusstrategian toteuttamiseksi tarvittavat toimenpiteet ja nimettävä vastuutahot niiden toteuttamiselle sekä toimenpiteiden vaikuttavuuden seurannalle. Ympäristöministeriö vastaa luonnon monimuotoisuusstrategian ja toimintaohjelman seurannasta ja raportoi strategian toteutumisesta valtioneuvostolle. Kansallisen luonnon monimuotoisuusstrategian hyväksyy valtioneuvosto. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä luonnon monimuotoisuusstrategian ja toimintaohjelman laatimisesta.

Hallituksen esityksen mukaan strategian ja toimintaohjelman laatimisesta, kuten viranomaisten yhteistyöstä ja muusta 17 §:ssä tarkoitetusta vuorovaikutuksesta ja julkisen keskustelun järjestämisestä voi olla tarpeen säätää yksityiskohtaisemmin, minkä vuoksi pykälässä säädetään asetuksenantovaltuudesta (HE 76/2022, s. 148).

Pykälässä säädettäisiin, että kansallisen luonnon monimuotoisuusstrategian ja toimintaohjelman laatiminen aloitetaan hyvissä ajoin ennen kunkin strategian voimassaolon päättymistä.

2 § Luonnonsuojeluohjelma. Asetuksen 2 §:ssä säädettäisiin luonnonsuojeluohjelmasta. Luonnonsuojelulain 15 §:n mukaan valtakunnallisesti merkittävien luonnonarvojen turvaamiseksi voidaan laatia luonnonsuojeluohjelmia, joilla alueita varataan luonnonsuojelutarkoituksiin. Luonnonsuojeluohjelmasta on käytävä ilmi, millaisten toimenpiteiden on katsottava vaarantavan ohjelman tarkoituksen. Luonnonsuojeluohjelman laatii ympäristöministeriö. Luonnonsuojeluohjelmaa laadittaessa on niille, joiden etua tai oikeutta asia koskee, varattava tilaisuus tulla kuulluiksi. Asianosaisten kuulemisesta ohjelmaa laadittaessa säädetään hallintolain (434/2003) 34 §:ssä. Luonnonsuojeluohjelman hyväksyy valtioneuvosto. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä luonnonsuojeluohjelman laatimisesta ja sen sisällöstä.

Ympäristövaliokunta ehdotti tarpeellisen asetuksenantovaltuuden säätämistä pykälän uudessa 5 momentissa (YmVM 17/2022 vp, s. 26).

Kumoutuneessa asetuksessa luonnonsuojeluohjelmasta säädetään 4 §:ssä ja luonnonsuojeluohjelmaehdotuksesta pyydettyistä lausunnoista 5 §:ssä. Ehdotettavassa asetuksessa pykälän sanamuotoa tarkennettaisiin niin, että luonnonsuojeluohjelmassa olisi määriteltävä ohjelman tavoitteet sekä esitettävä ohjelmaan sisältyvät alueet ja niiden valintaperusteet. Ohjelmaan sisältyvien alueiden sijainti ja rajaukset olisi osoitettava kartoin. Luonnonsuojeluohjelman taloudellisista ja sosiaalisista vaikutuksista olisi tehtävä selvitys, joka olisi liitettävä ohjelmaan. Ohjelmaehdotuksesta kuulemisesta säädetään luonnonsuojelulain 15 §:ssä.

3 § Ilmoitus Natura 2000 -alueeseen vaikuttavasta toimenpiteestä. Asetuksen 3 §:ssä säädettäisiin Natura 2000 -alueeseen vaikuttavaan toimenpiteeseen annettavasta ilmoituksesta. Luonnonsuojelulain 37 §:n mukaan, jos toimenpide saattaa merkittävästi heikentää Natura 2000 -verkostoon kuuluvan alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja, toimenpiteestä vastaavan on ilmoitettava siitä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle. Ilmoitusta ei tarvitse tehdä, jos toimenpide edellyttää viranomaisen lupaa tai 36 §:ssä tarkoitettua ilmoitusta. Ilmoitus on tehtävä kirjallisesti vähintään 30 vuorokautta ennen toimenpiteeseen ryhtymistä. Se katsotaan toimitetuksi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, kun ilmoitus on saapunut. Ilmoituksen tulee sisältää tiedot toimenpiteestä, sen toteuttamistavasta ja vaikutuksista alueen suojelutavoitteisiin. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä ilmoituksen sisällöstä.

Kumoutuneessa asetuksessa ilmoituksesta säädetään 24 a §:ssä. Pykälän sanamuotoa päivitetäisiin ehdotettavassa asetuksessa hieman, mutta pykälän sisältö säilyisi pääasiassa ennallaan.

4 § Suojellut luontotyypit. Asetuksen 4 §:ssä säädettäisiin suojelluista luontotyypeistä. Luonnonsuojelulain 64 §:n mukaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi päättää suojella seuraavien luontotyyppien (*suojeltu luontotyyppi*) luonnontilaisen tai luonnontilaiseen verrattavan esiintymän, joka on suojellun luontotyypin säilymiselle tärkeä: 1) hiekkarannat; 2) jalopuumetsiköt; 3) pähkinäpensaikot; 4) tervaleppämetsät; 5) merenrantaniityt; 6) lehdesniityt; 7) kedot; 8) rannikon metsäiset dyynit; 9) sisämaan tulvametsät; 10) harjumetsien valorinteet; 11) meriajokaspojhat; 12) suojaisat näkinpartaispojhat; 13) kalkkikalliot. Suojelupäätöksessä on määriteltävä suojellun luontotyypin esiintymän rajat ja tehtävä harkinta siitä, onko esiintymä luontotyypin säilymisen kannalta tärkeä

Hiekkarannat ovat merenrannikon, järvien ja jokien rantoja, joiden maa-aines on pääosin hiekkaa tai hietaa ja joilla on hiekkarannoille tyypillistä, sulkeutumaton niukkaa kasvillisuutta ja paljastumia. Hiekkarannan ominaispiirteitä ei ole rakentamisella taikka täyttämisen- tai tasoittamistoimenpiteillä merkittävästi muutettu. Merenrannoilla kasvillisuus muodostuu usein suola-arho- ja rantavehnyöhykkeistä. Järvien ja jokien hiekkarannoilla kasvillisuus on yleensä niukempaa koostuen yleisistä rantakasveista, joita ovat erilaiset heinät, sarat, luikat ja vihvilät, rantakukka, kissankello tai keltanot. Hiekkarannoilla voi olla myös kasvimateriaalin muodostamia eloperäisiä rantavalleja. Hiekkarannan laajuus vaihtelee vedenkorkeuden vaihdellessa, ja ekologiseen kokonaisuuteen sisältyy myös matalan veden peittämä hiekkarannan osa.

Jalopuumetsiköt ovat merkittävältä osin jaloista lehtipuista koostuvia metsikköjä, joissa jaloja lehtipuita kasvaa runkomaisina (rinnankorkeuslähimpimittä vähintään 7 cm, paitsi tammella vähintään 20 cm) puina vähintään 20 kappaletta hehtaarilla yhtenä tai useampana lähekkäisenä ryhmänä, rajattavissa olevalla yhtenäisellä alueella. Jaloja lehtipuita ovat tammi, metsälehmus, vaahtera, saarni, kynäjalava ja vuorijalava. Jalopuumetsiköt esiintyvät usein rehevillä lehtoalueilla, mutta niitä tavataan karummillakin mailla. Jalojen lehtipuiden määrä- ja kokovaatimukset täyttävän ydinosan lisäksi jalopuiden taimet tai vesat rajataan mukaan esiintymään jalopuiden uudistumisen ja metsikön luontaisen pienilmaston turvaamiseksi. Järeät ja lahoavat puut ovat tärkeitä luontotyypin eliöstön kannalta.

Pähkinäpensakoissa on vähintään kaksi metriä korkeita tai leveitä pähkinäpensaita vähintään 20 kappaletta hehtaarilla yhtenä tai useampana lähekkäisenä ryhmänä, rajattavissa olevalla yhtenäisellä alueella. Pähkinäpensaike voi olla kasvupaikkatyypiltään lehtoa tai kangasmetsää. Pähkinäpensaiden lahoavat ja maahan pudonneet oksat kuuluvat luontotyypin ominaispiirteisiin.

Tervaleppämetsät käsittävät tervaleppävaltaiset metsät ja suot: tervaleppäkorvet, tervaleppäluhdat ja tervaleppälehdot. Tervaleppä on runkoluvultaan luontotyypin runsain puolaji. Rantojen kapeita, vain muutamien metrien levyisiä tervaleppäesiintymiä ei lueta tervaleppämetsiksi. Tervaleppäkorvet ovat lehto- tai ruohokorpia, joiden kasvillisuutta luonnehtivat kostean kasvupaikan ruohot tai saniaiset. Tervaleppäluhdille on ominaista märkyys ja pysyvä pintavesien vaikutus. Vallitsevana aluskasvillisuutena voi olla esimerkiksi saniaisia, keltakurjenmiekkää, korpikaislaa, järvikortetta, järviruokoa tai saroja. Tervaleppälehdot ovat kosteita tai tuoreita lehtoja, joiden kasvillisuus on saniais- tai ruohovaltaista. Tervaleppäkorvet, -luhdat ja -lehdot sijaitsevat tyypillisesti rannoilla tai laajempien soiden reunoilla. Ne esiintyvät usein yhdessä muodostaen suojeltavan ekologisen kokonaisuuden, johon luetaan myös tervaleppämetsien reunojen nuoret suksessiovaiheet. Tervaleppämetsät ovat herkkiä vesitalouden muutoksille.

Merenrantaniityt ovat muokkaamattomia, luontaisesti tai perinteisen maankäytön seurauksena pääosin avoimia ja matalakasvuisia, lähes puuttomia ja pensaattomia heinä- tai ruohovaltaisia ranta-alueita. Merenrantaniityt kasvillisuus on rannansuuntaisesti vyöhykkeistä. Maaperä on ainakin osaksi hienojakoista hietta-, hiesu- tai savimaata. Rantaniitytjen laidunnus ja niitto ylläpitävät monimuotoista kasvi- ja eläinlajistoa. Merenrantaniitytjen alimmissa osissa kasvillisuus on luikka- tai kaislavaltaista. Vesirajan yläpuolella kasvillisuudessa on matalakasvuisia vihvilä-, sara- tai heinäniityjä sekä korkeakasvuisempia suursara- ja suurruohoniityjä, paikoin myös

suolamaalaikkuja. Luontaiset merenrantaniityt ovat hoidettuja niittyjä pienialaisempia, usein kivisiä, ja ne pysyvät avoimina aaltojen ja jään vuoksi. Niiden kasvillisuus ei myöskään aina ole selkeästi vyöhykkeistä. Merenrantaniityn laajuus vaihtelee vedenkorkeuden mukaan, ja kokonaisuuteen sisältyy myös matalan veden peittämä ranta.

Lehdesniityt ovat perinteisen maatalouskäytön muovaamia harvapuustoisia niittyjä, joilta on korjattu heinän lisäksi lehtikerppuja. Lehdesniittyjen tuntomerkkeinä ovat iäkkäät lehdespuut tai monirunkoiset vesotut puut, joita tulee olla vähintään viisi lehdespuuta hehtaarilla. Lehtipuustoisten ja avoimien niittyalojen vaihtelun sekä ravinteisen maaperän vuoksi lajiston monimuotoisuus on lehdesniityillä erityisen suurta. Lehdesniittyjen lajistossa on niittyjen ja lehtojen lajeja.

Kedot ovat kuivia ja matalakasvuisia, pääosin puuttomia niittyjä hiekka-, sora- ja moreenimailla, usein aurinkoisilla rinteillä. Luontaisesti syntyneet taikka perinteisen maankäytön muovaamat kedot jaetaan viiteen alatyyppiin: kalkkivaikutteiset pienruohokedot, karut pienruohokedot, kangaskedot, mäkikaurakedot ja heinäkedot. Lisäksi ketoihin kuuluvat Itämeren ulkosaarten epilitoraalikedot, jotka säilyvät matalakasvuisina ilman hoitotoimia, mutta hyötyvät laidunnuksesta. Kokonaisuuteen voi sisältyä korkeakasvuisemmaksi muuttunutta niittyä, joka voidaan hoitotoimin palauttaa kedoksi.

Rannikon metsäiset dyynit ovat useimmiten harvapuustoisia, yleensä männyn sitomia dyynejä, joille hiekan kasaantumista ei enää tapahdu. Latvuspeittävyys on enintään 50 %. Aluskasvillisuutta luonnehtivat variksenmarja, sianpuolukka tai puolukka sekä poronjäkälät ja tierasammalet. Paljaat hiekkalaikut ovat tärkeitä dyynilajistolle. Luontotyyppiin sisältyvät alueet, jotka ovat yhteydessä merenrannikon avoimiin dyyneihin.

Sisämaan tulvametsät ovat vesistöjen rantametsiköitä, joiden kasvillisuudessa näkyvät toistuvan tulvan aiheuttamat rakennepiirteet ja lajistovaikutukset. Tulvat ja niiden tuomat jäämassat kuluttavat ja muokkaavat kasvillisuutta. Tulvan tuoma kiintoaines tuo kasvillisuudelle ravinteita ja estää sammalten kasvua. Tulvaa huonosti sietävät lajit, kuten havupuut, varvut sekä metsä- ja suosammalet ovat tulvametsissä niukkoja. Puusto on useimmiten lehtipuuvaltaista ja pensaskerroksessa esiintyy esimerkiksi pajuja, korpipaatsamaa ja lehtotuomea. Aluskasvillisuus muodostuu heinistä, saroista ja korkeakasvuisista ruohoista, kuten mesiangervosta. Luontotyyppiin kuuluvat jokien, purojen, jokisuistojen sekä järvien ja lampien rantojen tulvametsät. Tulvametsien ominaispiirteisiin vaikuttavat tulvien toistuvuus, kesto, tulvimisajankohta, sedimentaatio sekä maaston topografia. Märkien tulvakausten välillä tulvametsän maaperä kuivuu.

Harjumetsien valorinteillä tarkoitetaan kaakko-länsisuuntaisia harju- ja reunamuodostumien rinteitä, joiden kaltevuus on vähintään 5 % ja latvuspeittävyys enintään 60 %. Edustavalle valorinteelle on ominaista kasvillisuuden pohjakerroksen aukkoisuus, kivennäismaapaljastumat ja ohut humuskerros. Rinteet paljastuvat lumen alta varhain keväällä ja säilyvät paahteisina läpi kasvukauden. Harjumetsien valorinteiden valtapuu on yleensä mänty, ja edustavimmat kohteet ovat vähäpuustoisia. Valtalajeina esiintyvien karujen ja kuivien mäntykankaiden kasvien lisäksi valorinteillä kasvaa harjuille tyypillisiä lajeja, kuten häränsilmää, kalliokieliä, kangasajuruohoa tai ahokissankäpäliä. Etelä-Suomessa harjujen valorinteillä voi esiintyä lämpöä vaativia itäisiä arokasveja, kuten idänkeulankärkeä, sekä lehtokasveja.

Meriajokaspohjat ovat Itämeren vedenalaisia kasviyhteisöjä, joilla monivuotisen kasvillisuuden peittävyys on vähintään 10 % ja meriajokkaan osuus koko kasvillisuusalueesta on vähintään 50 %. Meriajokkaan lisäksi yhteisössä elää muitakin vesikasvilajeja, kuten vitoja, hauroja ja hapsikoita sekä näkinpartaisia. Meriajokaspohjia on tyypillisesti avoimilla hiekka- ja sorapohjilla 1–8 metrin syvyydessä, joko yhtenäisinä tai laikuittaisina esiintyminä. Meriajokas elää levinneisyytensä ääriajoilla ja lisääntyy vain kasvullisesti, minkä vuoksi tuhoutuneet yhteisöt eivät todennäköisesti palaudu luontaisesti. Meriajokaspohjien koko vaihtelee muutamista neliömetreistä useisiin hehtaareihin. Esiintymän rajauksessa tulee huomioida meriajokkaan kasvullinen lisääntyminen ja sisällyttää rajaukseen myös leviämiseen soveltuvat harvakasvuiset tai paljaat reuna-alueet.

Suojaisat näkinpartaispohjat muodostuvat Itämeren matalien, suojaisten liejupohjien vedenalaisista putkilokasvi- ja leväyhteisöistä, joissa valtalajeina ovat näkinpartaislevät. Tiheitä kasvustoja voivat muodostaa esimerkiksi puna-

mukula- ja itämerennäkinparta, ja vähäsuolaisimmissa vesissä kasvaa myös hapranäkinpartaa ja silopartoja. Näkinpartaispohjia esiintyy koko Suomen rannikon suojaisilla paikoilla kuten merenlahdissa, osana fladoja tai kluuveja ja ruovikoiden aukkopaikoissa. Merenlahdissa ja ruovikoiden aukkopaikoissa tulee esiintymän rajaukseen sisällyttää lähekkäiset luontotyyppilaidut välialueineen. Fladojen osalta tarkoituksenmukaista on rajata koko alue.

Kalkkikalliot ovat osin tai kokonaan kalsiittisen kalkkikiven ja dolomiitin muodostamia kalliopaljastumia, joilla esiintyy kalkinvaatija- ja kalkinsuosijalajistoa. Tähän lajistoon kuuluu sammalia, kuten kalkkikynsi-, kalkkipalmikko-, kalkkikierto-, kielikello-, kalkkikahtais- ja kalkkikarvasammal, putkilokasveja kuten kalkkitummaraunioinen, seinäraunioinen, kalliorikko, ketokäenminttu ja mäkimeirami sekä jäkäliä kuten kalkkikuoppajäkälä, kalkkirakojäkälä, kansijäkälät, kilpiset, mustuaiset ja nuppujäkälät.

Suojellun luontotyyppin esiintymää ei saa hävittää eikä heikentää. Kielto tulee voimaan, kun päätös on annettu tiedoksi alueen omistajille ja haltijoille. Päätös on voimassa valituksesta huolimatta, jollei valitusviranomainen toisin päättä. Päätöksestä on tehtävä merkintä kiinteistörekisteriin. Jos päätöksellä määritelty suojellun luontotyyppin esiintymä on menettänyt merkityksensä luontotyyppin suotuisan suojelutason saavuttamiselle tai säilyttämiselle, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi lakkauttaa esiintymän suojelun.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi luonnonsuojelulain 66 §:n nojalla myöntää yksittäistapauksessa poikkeuksen 64 §:n 2 momentissa tarkoitettusta kiellosta, jos kyseisen luontotyyppin suojelutavoitteet eivät huomattavasti vaarannu tai luontotyyppin suojelu estää yleisen edun kannalta erittäin tärkeän hankkeen tai suunnitelman toteuttamisen eikä hankkeelle tai suunnitelmalle ole teknisesti ja taloudellisesti toteutettavissa olevaa vaihtoehtoa.

Kumoutuneessa asetuksessa suojelluista luontotyypeistä säädetään 10 §:ssä. Asetuksella päivitetäisiin ja tarkennettaisiin luontotyyppien kuvauksia nykyisestä asetuksesta sekä lisättäisiin luonnonsuojelulakiin uutena lisättyjen luontotyyppien kuvaukset. Luontotyyppien esiintymien määrittelyssä huomioitaisiin ekologiset kokonaisuudet, jotta luontotyyppien ominaispiirteet voidaan turvata pitkällä aikavälillä. Määrittelyillä tavoiteltaisiin toiminnallisia ekologisia kokonaisuuksia, joissa esiintymään rajattaisiin myös luontaisesti kehittyvät osat luontotyyppin välittömästä lähiympäristöstä.

5 § Tiukasti suojellut luontotyypit. Asetuksen 5 §:ssä säädettäisiin tiukasti suojelluista luontotyypeistä. Pykälä olisi uusi. Luonnonsuojelulain 65 §:n mukaan seuraavia harvinaisia ja uhanalaisia luontotyyppisiä ei saa hävittää eikä heikentää: 1) serpentiinikalliot, -kivikot ja -soraikot, jotka ovat serpentiinittistä tai muusta ultraemäksisestä kivilajista muodostuvien kallio-, kivikko- tai -soraikkoesiintymien maan päällisiä osia, joilla esiintyy serpentiinikasvilajistoa; sekä 2) rannikon avoimet dyynit, jotka ovat Itämeren rannikolla tai saaristossa olevia, tuulen kulutus- ja kasaustyön tuloksena hiekasta muodostuneita dyynejä ja niiden painanteisiin syntyneitä kosteikkoja tai kausikosteikkoja, joilla esiintyy hiekkadyneille ominaista eliölajistoa.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi luonnonsuojelulain 66 §:n nojalla myöntää yksittäistapauksessa poikkeuksen 65 §:n 1 momentissa tarkoitettusta kiellosta, jos kyseisen luontotyyppin suojelutavoitteet eivät huomattavasti vaarannu tai luontotyyppin suojelu estää yleisen edun kannalta erittäin tärkeän hankkeen tai suunnitelman toteuttamisen eikä hankkeelle tai suunnitelmalle ole teknisesti ja taloudellisesti toteutettavissa olevaa vaihtoehtoa.

Perustuslakivaliokunta katsoi lausunnossaan, että ympäristövaliokunnan on syytä tarkastella sääntelyä ennakoitavuuden kannalta kiinnittäen huomiota siihen, millaiset mahdollisuudet kiinteistönomistajilla on tunnistaa tiukasti suojeltujen luontotyyppien esiintymät omistamallaan alueilla, ja korostaen, että erityistä huomiota tulee kiinnittää tiukasti suojeltujen luontotyyppien tehokkaaseen inventointiin ja tietojen tallentamiseen luonnonsuojelun tietojärjestelmään (PeVL 67/2022 vp, s. 4). Tarkka määrittely toteuttaisi perustuslakivaliokunnan edellyttämällä tavalla, että maanomistajalla on mahdollisuus tunnistaa tiukasti suojellut luontotyypit.

Ympäristövaliokunta totesi mietinnössään perustuslakivaliokunnan lausuntoon viitaten, että serpentiinikasvilajiston tunnistaminen on asiantuntijallekin haasteellista, ja siksi viranomaisen tulee informoida maanomistajaa hänen omistamallaan kiinteistöllä mahdollisesti sijaitsevasta tiukasti suojellusta luontotyypistä ja sen heikentämiskiellosta. Maanomistajalla ei voi olla velvollisuutta tutustua asiaa koskeviin tietorekistereihin, vaan viranomaisen tulee informoida tiukasti suojellun luontotyypin esiintymien sijainneista asian selvitettyään.

Suomen ympäristökeskuksen kokoama serpentiinikallioiden tietoaineisto on julkaistu avoimeen käyttöön 14.6.2023 ja ympäristöministeriö on tiedottanut tästä 19.6.2023. Aineistossa näkyvät karttapohjalle rajatut, tiedossa olevat luonnonsuojelulain mukaiset serpentiinikallio, -kivikko ja -soraikkoesiintymät sekä niistä laaditut kuvaukset lajistotietoineen. Aineistoon sisältyy myös laajempi joukko kohteita, joiden koko ja laatu ovat vielä tarkemmin selvittämättä. Mahdollisia luonnonsuojelulain mukaisia esiintymiä on toistaiseksi tunnistettu ja viety avoimeen aineistoon yhteensä 1 101 kappaletta eri puolilta maata ja esiintymien yhteispinta-ala on 1 352 hehtaaria.

Ympäristöministeriö antaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille ohjekirjeen lain 65 §:ssä tarkoitettujen luontotyyppien tunnistamisesta sekä kiinteistönomistajien ja haltijoiden tiedottamisesta. Kiinteistönomistajia ja haltijoita tiedotetaan tiukasti suojellun luontotyypin esiintymästä ja sen heikentämiskiellosta ilman aiheetonta viivytystä sen jälkeen, kun viranomainen on selvittänyt esiintymän sijainnin. Tiukasti suojellun luontotyypin esiintymästä tiedotetaan tavallisella tiedoksiannolla eli postitse kirjeellä niille kiinteistön omistajille ja haltijoille, joiden omistuksessa ja hallinnassa olevalla kiinteistöllä esiintymä sijaitsee, ja joiden yhteystiedot ovat viranomaisen saatavissa kiinteistötietojärjestelmästä. Yhteisen alueen järjestäytymättömälle osakaskunnalle tiukasti suojellun luontotyypin esiintymästä tiedotetaan kuitenkin yhteisaluelain 26 §:n 3–4 momentin mukaan, eli pääsääntöisesti haastetiedoksiannona oikeudenkäymiskaaren 11 luvun 10 §:n mukaisesti kuuluttamalla. Tiukasti suojellun luontotyypin esiintymästä tiedotetaan lisäksi hallintolain 62 §:n mukaisella yleistiedoksiannolla, jotta myös sellaisten kiinteistönomistajien tai haltijoiden, joiden yhteystietoja ei ole viranomaisen saatavilla, voidaan katsoa saaneen asiaa koskevan tiedoksiannon.

Tämän lisäksi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset tiedottavat kiinteistönomistajia ja haltijoita myös sellaisesta tiedossaan olevasta tiukasti suojellun luontotyypin mahdollisesta esiintymästä, jonka sijaintia ei vielä ole selvitetty, ja johon kohdistuu välitön hävittämisen tai heikentämisen vaara.

Rannikon avoimet dyynit ovat Itämeren rannikolla tai saaristossa sijaitsevia, tuulen kulutus- ja kasaustyön tuloksena hiekasta muodostuneita dyynejä ja niiden painanteisiin syntyneitä kosteikkoja tai kausikosteikkoja, joilla esiintyy hiekkadyneille ominaista eliölajistoa. Tämän luontotyypin harvalukuisten esiintymien tunnistamista ei pidetä haasteellisena (YmVM 17/2022, s. 16).

Serpentiinikallioiden, -kivikoiden ja -soraikoiden osalta pykälässä kuvattaisiin luontotyypin tyyppilajistoa. Lisäksi tarkennettaisiin yksittäisen esiintymän määrittelyä siten, että samaan esiintymään luettavien serpentiinikalliopaljastumien, -kivikoiden tai -soraikoiden välimatka olisi enimmillään 50 metriä. Luontotyypin ominaispiirteitä voisivat vaarantaa muun muassa seuraavat toimenpiteet: puuston rakennetta ja pienilmastoa muuttava metsänkäsittely ja kallioperän louhinta.

Rannikon avoimien dyynien määrittelyä tarkennettaisiin kasvillisuuden ja rakennepiirteiden osalta. Luontotyypin ominaispiirteitä voisivat vaarantaa muun muassa seuraavat toimenpiteet: rakentaminen, maa-ainesten ottaminen, maaperän muokkaus, maastoliikenne tai liiallinen virkistyskäyttö, vieraslajit taikka puuston istuttaminen.

6 § Eliölajien rauhoittaminen. Asetuksen 6 §:ssä säädettäisiin eliölajien rauhoittamisesta. Luonnonsuojelulain 8 luvussa säädetään eliölajien suojelusta ja lain 69 §:ssä eläin- ja kasvilajien rauhoittamisesta. Pykälän mukaan tämän luvun soveltamisalaan kuuluvat nisäkkäät, linnut, matelijat ja sammakkoeläimet ovat rauhoitettuja. Jos jonkin selkärangattoman eläinlajin tai kasvilajin säilyminen käy uhatuksi tai rauhoittaminen muusta syystä osoittautuu tarpeelliseksi, voidaan tällainen laji valtioneuvoston asetuksella säätää rauhoitetuksi koko maassa tai jossakin osassa maata. Hallituksen esityksen mukaan rauhoittaminen ja sen mahdollinen alueellinen kohdentuminen perustuisi

ajantasaiseen tutkimus- ja seurantatietoon ja mahdollisesti tarpeellisiin lisäselvityksiin sekä viranomaisten arvioon lajiin kohdistuvista uhkista (HE 76/2022 vp, s. 209).

Liitteiden 1–5 eliölajeja koskisivat eläinlajien osalta luonnonsuojelulain 70 §:ssä ja kasvilajien osalta 74 §:ssä säädettyt rauhoitussäännökset. Yleispoikkeuksena 70 ja 74 §:ssä säädetystä, 82 §:n mukaan aluetta saa käyttää maa- ja metsätalouteen tai rakennustoimintaan ja rakennuksia sekä laitteita tarkoituksensa mukaisesti. Tällöin on kuitenkin vältettävä vahingoittamista tai häiritsemistä rauhoitettuja eläimiä ja kasveja, jos se on mahdollista ilman merkittäviä lisäkustannuksia. Poikkeus ei kuitenkaan koske lintulajeja eikä 78 §:ssä tarkoitettuja tiukkaa suojelua edellyttäviä lajeja. Lisäksi poikkeuksena 70 §:ssä säädetystä olisi avuttomassa tilassa löydetyn rauhoitetun eläimen auttaminen 71 §:ssä säädetyllä tavalla. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi myös 83 §:n mukaan myöntää luvan poiketa 70 ja 74 §:ssä säädetystä, jos siitä ei ole haittaa eliölajin suotuisan suojelutason säilyttämiselle tai sen saavuttamiselle. Lintulajien osalta 2 momentissa säädetään lisäedellytyksistä poikkeamiselle ja 3 momentissa lisäedellytyksistä 78 §:n tarkoittamien lajien osalta.

Rauhoitettujen eliölajien yksilöiden hallussapitoon, vaihdantaan, maahantuontiin ja maastavientiin sovelletaan lisäksi luonnonsuojelulain 9 luvun säännöksiä.

Kumoutuneessa asetuksessa eläinlajien rauhoittamisesta säädetään 18 §:ssä ja rauhoitetuista kasvilajeista 20 §:ssä. Nyt ehdotettavassa asetuksessa eläin- ja kasvilajeista säädettäisiin samassa pykälässä, ja mainittaisiin niitä koskevat liitteet 1–5. Liitteessä 1 lueteltaisiin koko maassa rauhoitetut eläinlajit, jotka kumoutuneessa asetuksessa ovat liitteessä 2(a). Liitteessä 2 lueteltaisiin Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun maakuntien eteläpuolella rauhoitetut eläinlajit, jotka kumoutuneessa asetuksessa ovat liitteessä 2(b). Liitteessä 3 lueteltaisiin koko maassa rauhoitetut kasvilajit, jotka kumoutuneessa asetuksessa ovat liitteessä 3(a). Liitteessä 4 lueteltaisiin Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun maakuntien eteläpuolella rauhoitetut putkilokasvilajit, jotka kumoutuneessa asetuksessa ovat liitteessä 3(b). Liitteessä 5 lueteltaisiin Pohjois-Pohjanmaan, Kainuun ja Lapin maakunnissa rauhoitetut putkilokasvilajit, jotka kumoutuneessa asetuksessa ovat liitteessä 3(c).

Liitteestä 1 ehdotetaan poistettavan kaksi perhoslajia: neidonkielikoisa (*Cynaeda dentalis*) ja juurilasisiipi (*Bembecia ichneumoniformis*). Lajit jäisivät kuitenkin yhä liitteeseen 6 eli neidonkielikoisa uhanalaiseksi ja juurilasisiipi erityisesti suojeltavaksi lajiksi. Neidonkielikoisa on selvästi yleistynyt ja edelleen yleistymässä. Lajin esiintymiskuva on olennaisesti muuttunut siitä, mikä se oli, kun laji rauhoitettiin. Juurilasisiiven osalta feromonihoukuttelun ansiosta lajin esiintymiskuva on olennaisesti muuttunut siitä, mikä se oli, kun laji rauhoitettiin, eikä lajiin enää kohdistu sellaista uhkaa.

Liitettä 3 ehdotetaan muutettavan niin, että kynäjalavan (*Ulmus laevis*) ja vuorijalavan (*Ulmus glabra*) yhteyteen lisätään määre ”luontaisesti syntyneet”, jolloin muut kuin istutetut jalavayksilöt ovat rauhoitettuja. Rauhoituksen osittainen purkaminen on tarpeen, sillä jalavan viljelyllä voitaisiin parantaa metsäluonnon resilienssiä ja monimuotoisuutta laajentamalla sekametsien pinta-alaa ja monipuolistamalla puulajivalikoimaa talousmetsissä. Lisäksi vain luontaisesti syntyneet jalavat olivat rauhoitettuja vielä 1990-luvun alussa. Määre ”luontaisesti syntyneet” huomioi jalavien käytön myös rakennettujen ympäristöjen istutuksissa.

7 § *Uhanalaiset eliölajit*. Asetuksen 7 §:ssä säädettäisiin uhanalaisista eliölajeista. Luonnonsuojelulain 75 §:n mukaan valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää uhanalaiseksi lajiksi sellainen luonnonvarainen eliölaji, jonka riski hävitä luonnosta on Suomessa esiintyvien lajien kansallisen uhanalaisuuden arvioinnin perusteella vähintään korkea. Häviämiskorkeus arvioidaan perustuen parhaaseen saatavilla olevaan tietoon eliölajin populaation tai levinneisyys- ja esiintymisalueen koosta, muutoksista, pirstoutumisesta ja jatkuvasta taantumisesta tai häviämiskorkeuden määrällisen analyysin perusteella. Ympäristöministeriön on laadittava ehdotus 1 momentissa tarkoitettujen asetusten tarkistamisesta Suomessa esiintyvien lajien kansallisen uhanalaisuuden arvioinnin perusteella aina kahden vuoden kuluessa arvioinnin valmistumisesta.

Hallituksen esityksessä todetaan, että tarpeen mukaan asetusta voitaisiin tarkistaa esimerkiksi uuden tiedon valossa myös tätä useammin. Lajin säätämiseksi uhanalaiseksi olisi siten vaikutusta tässä laissa tarkemmin (18 §) säädetyn

viranomaisten seurantavelvoitteen noudattamiseen, mikä kohdistuu osaltaan erityisesti uhanalaisiin lajeihin, ja uhanalainen laji voitaisiin edellytysten täytyessä säätää 79 §:n mukaisesti erityisesti suojeltavaksi lajiksi. Seurannasta saatujen tietojen perusteella olisi ryhdyttävä muihin tarvittaviin toimenpiteisiin lajin tilanteen parantamiseksi (HE 76/2022 vp, s. 213).

Kumoutuneessa asetuksessa uhanalaisista lajeista säädetään 21 §:ssä. Uhanalaisia eliölajeja koskeva kumoutuneen asetuksen liite 4 ehdotetaan otsikoitavan liitteeksi 6. Pykälään ei tehtäisi muita sisällöllisiä muutoksia.

8 § *Erityisesti suojeltavat eliölajit.* Asetuksen 8 §:ssä säädettäisiin erityisesti suojeltavista eliölajeista. Luonnonsuojelulain 77 §:n mukaan valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää erityisesti suojeltavaksi lajiksi sellainen 75 §:ssä tarkoitettu uhanalainen eliölaji, jonka riski hävitä luonnosta on vähintään hyvin korkea. Erityisesti suojeltavaksi eliölajiksi voidaan säätää myös sellainen uhanalainen eliölaji, jolla on hyvin vähän esiintymispaikkoja ja niiden säilyminen on uhattuna.

Luonnonsuojelulain 83 §:n nojalla elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi myöntää luvan poiketa 77 §:ssä säädetystä, jos siitä ei ole haittaa eliölajin suotuisan suojelutason säilyttämiselle tai sen saavuttamiselle. Lain 85 §:n mukaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi 83 §:stä poiketen antaa 83 §:ssä tarkoitettua luvan erityisesti suojeltavan eliölajin yksilöiden tai niiden osien siirtämiseen eliölajin luontaisen levinneisyysalueen ulkopuolelle vain, jos se on eliölajin säilyttämisen tai suotuisan suojelutason saavuttamisen ja eliölajin ilmastonmuutokseen sopeutumisen kannalta välttämätöntä.

Kumoutuneessa asetuksessa erityisesti suojeltavista lajeista säädetään 22 §:ssä. Pykälän soveltamisalaan kuuluvat lajit sisältyvät kumoutuneessa asetuksessa liitteeseen 4, joka edellä todetusti ehdotettavassa asetuksessa otsikoitaisiin liitteeksi 6. Erityisesti suojeltavat lajit merkittäisiin edelleen *-merkinnällä. Pykälään ei tehtäisi muita sisällöllisiä muutoksia.

9 § *Euroopan unionin tiukkaa suojelua edellyttävät eliölajit.* Asetuksen 9 §:ssä säädettäisiin EU:n tiukkaa suojelua edellyttävistä eliölajeista. Luonnonsuojelulain 78 §:n mukaan luontodirektiivin liitteessä IV a mainitut eläinlajit ja liitteessä IV b mainitut kasvilajit ovat tiukkaa suojelua edellyttäviä eliölajeja. Suomessa esiintyvistä tiukkaa suojelua edellyttävistä eliölajeista säädetään valtioneuvoston asetuksella. Tiukkaa suojelua edellyttävään eläinlajiin kuuluvien yksilöiden lisääntymis- tai levähdyspaikkoja ei saa hävittää eikä heikentää. Näitä lajeja ovat muun muassa liito-orava, saimaannorppa, naali, kaikki lepakkolajit, vuollejokisimpukka, viitasammakko, eräät korento-, perhos- ja kovakuoriaislajit sekä riistalajeista susi, karhu, ilves ja saukko.

Luonnonsuojelulain 82 §:n yleispoikkeus 70 ja 74 §:n säännöksistä ei koske 78 §:ssä tarkoitettuja tiukkaa suojelua edellyttäviä eliölajeja. Lain 83 §:n nojalla elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi kuitenkin myöntää luvan poiketa 78 §:ssä säädetystä, jos siitä ei ole haittaa eliölajin suotuisan suojelutason säilyttämiselle tai sen saavuttamiselle. Tiukkaa suojelua edellyttävien lajien osalta 83 §:n 3 momentissa säädetään lisäedellytyksistä poikkeamiselle.

Kumoutuneessa asetuksessa luontodirektiivin liitteessä IV a mainituista Suomessa esiintyvistä eläinlajeista säädetään 23 §:ssä ja lajit on lueteltu asetuksen liitteessä 5. Pykälän otsikkoa muutettaisiin kumoutuneen asetuksen 23 §:stä niin, että jatkossa luontodirektiivin liitteessä IV mainituilla Suomessa esiintyvillä lajeilla tarkoitettaisiin EU:n tiukkaa suojelua edellyttäviä eliölajeja. Liitteen otsikointi muuttuisi niin, että lajit lueteltaisiin asetuksen liitteessä 7 ja se sisältäisi luontodirektiivin liitteen IV a eläinlajien lisäksi liitteessä IV b mainitut, Suomessa esiintyvät putkilokasvilajit.

Kumoutuneeseen asetukseen verrattuna liitteeseen 7 ehdotetaan lisättäväksi kaksi luontodirektiivin liitteeseen IV a sisältyvää lepakkolajia: kääpiölepakko (*Pipistrellus pygmaeus*) ja etelänlepakko (*Eptesicus serotinus*). Kääpiölepakon esiintyminen Suomessa on uusien havaintojen valossa aiempaa säännöllisempää ja se vaikuttaa olevan yleistymässä. Etelänlepakko on varmuudella tavattu Suomessa tähän mennessä vain muutaman kerran, mutta sen on havaittu jo talvehtineen Suomessa. Lajien lisääntymisyhdyskuntia ei toistaiseksi ole Suomessa todettu.

Liitteestä ehdotetaan poistettavaksi vaivaislepakko (*Pipistrellus pipistrellus*), joka on uusimpien tutkimustietojen perusteella todettu eteläisemmäksi lajiksi. Kaikki sen pohjoisemmat havainnot ovat tosiasiasa koskeneet läheistä kääpiölepakkoa.

10 § Luonnonsuojelualueiden hankinta. Asetuksen 10 §:ssä säädettäisiin luonnonsuojelualueiden hankinnasta. Luonnonsuojelulain 108 §:n mukaan 14 ja 15 §:ssä tarkoitettujen ohjelmien ja Natura 2000 -verkoston suojelun toteuttamiseksi tai olemassa olevan luonnonsuojelualueverkoston täydentämiseksi taikka muutoin luonnonsuojelutarkoituksessa voidaan hankkia alueita valtion omistukseen. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ja Metsähallitus hoitavat alueiden luonnonsuojelutarkoituksessa tapahtuvaan hankintaan liittyvät tehtävät. Alueiden hankintaan liittyvistä tehtävistä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Kumoutuneessa asetuksessa luonnonsuojelualueiden hankinnasta säädetään 6 §:ssä. Pykälän sanamuoto muuttuisi niin, että pykälän sanamuoto vastaisi luonnonsuojelulain 108 §:n kirjausta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ja Metsähallituksen toimivallasta alueiden hankinnassa. Uuden muotoilun mukaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus hankkisi kiinteistöt ympäristöministeriön hallintaan lukuun ottamatta luonnonsuojelulain 60 §:n 1 momentissa tarkoitettuja luonnonsuojelualueen laajennusalueeksi hankittavia kiinteistöjä, jotka se hankkisi Metsähallituksen hallintaan. Metsähallitus hankkisi kiinteistöt omaan hallintaansa.

Ympäristöministeriö määrittelee jatkossakin määrärahan käytön perusteet ja käyttökohteet määrärahakirjeissään.

11 § Korvausten jaksottaminen. Asetuksen 11 §:ssä säädettäisiin korvausten jaksottamisesta. Luonnonsuojelulain 115 §:n mukaan poiketen kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetun lain 52 §:stä lain 111 §:ssä tarkoitettujen korvauksien maksatus voidaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen vaatimuksesta jaksottaa enintään neljään vuotuisen maksuerään. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä korvausten jaksottamisesta.

Hallituksen esityksen mukaan jaksotusmahdollisuus olisi tarpeen erityisesti silloin, kun suuri määrä korvaushakemuksia laitetaan vireille samanaikaisesti. Korvausten jaksottamisesta on yhä tarpeen säätää, sillä lunastuslain (603/1977) 52 §:n mukaan korvaus on maksettava kolmen kuukauden kuluessa. Korvaushakemuksia tulee harvoin vireille samanaikaisesti niin suuria määriä, että jaksotukseen ryhdyttäisiin, mutta mahdollisuus on kuitenkin tarpeen säilyttää niiden tilanteiden varalle, jossa maksettavaksi tulisi laajan suojelualuejoukon yhtäaikaisten korvaukset tai yksittäinen suuri korvaus. Jaksottaminen varmistaa valtion maksuvalmiuden lakisääteisen suojelun toteutuksen poikkeuksellisissa tilanteissa. Korkea maksettaisiin saman perusteen mukaan kuin valtion korvausvelvollisuutta koskevassa 113 §:n 3 momentissa (HE 76/2022 vp, s. 243, viittaus säännöksiin eduskunnan hyväksymän lain mukaisesti).

Kumoutuneessa asetuksessa korvausten jaksottamisesta säädetään 9 §:ssä. Asetusehdotuksessa pykälän sanamuoto säilyisi muutoin ennallaan, mutta korvauksen alarajaa nostettaisiin 50 000 eurosta 200 000 euroon. Alarajan nosto vastaisi paremmin korvausten nykyistä hintatasoa. Jaksotuksien käyttämistä on käytännössä pyritty välttämään niiden hallinnollisen työmäärän vuoksi, joten alarajan nostolla pienennetään potentiaalista jaksotettavaa kohdejoukkoa. Jaksotusta ei sovelleta vapaaehtoiseen suojeluun.

7. Voimaantulo

Asetuksen ehdotetaan tulemaan voimaan 14.12.2023.

Esitetään, että valtioneuvosto antaa asetuksen luonnonsuojelusta.